

ROZMÓWKI
POLSKO-LITEWSKIE

Z OBJAŚNIENIEM

WYMOWY I ALFABETU LITEWSKIEGO.

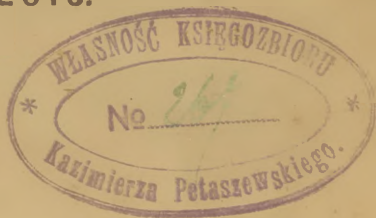
LENKIŠKAI LIETUVIŠKI
ŠNEKESĖLIAI

SU

TARIMO IR LIETUVIŲ ABĖCELĖS PAAIŠKINIMU.

CZWARTE WYDANIE.
KETVIRTASIS LEIDIMAS.

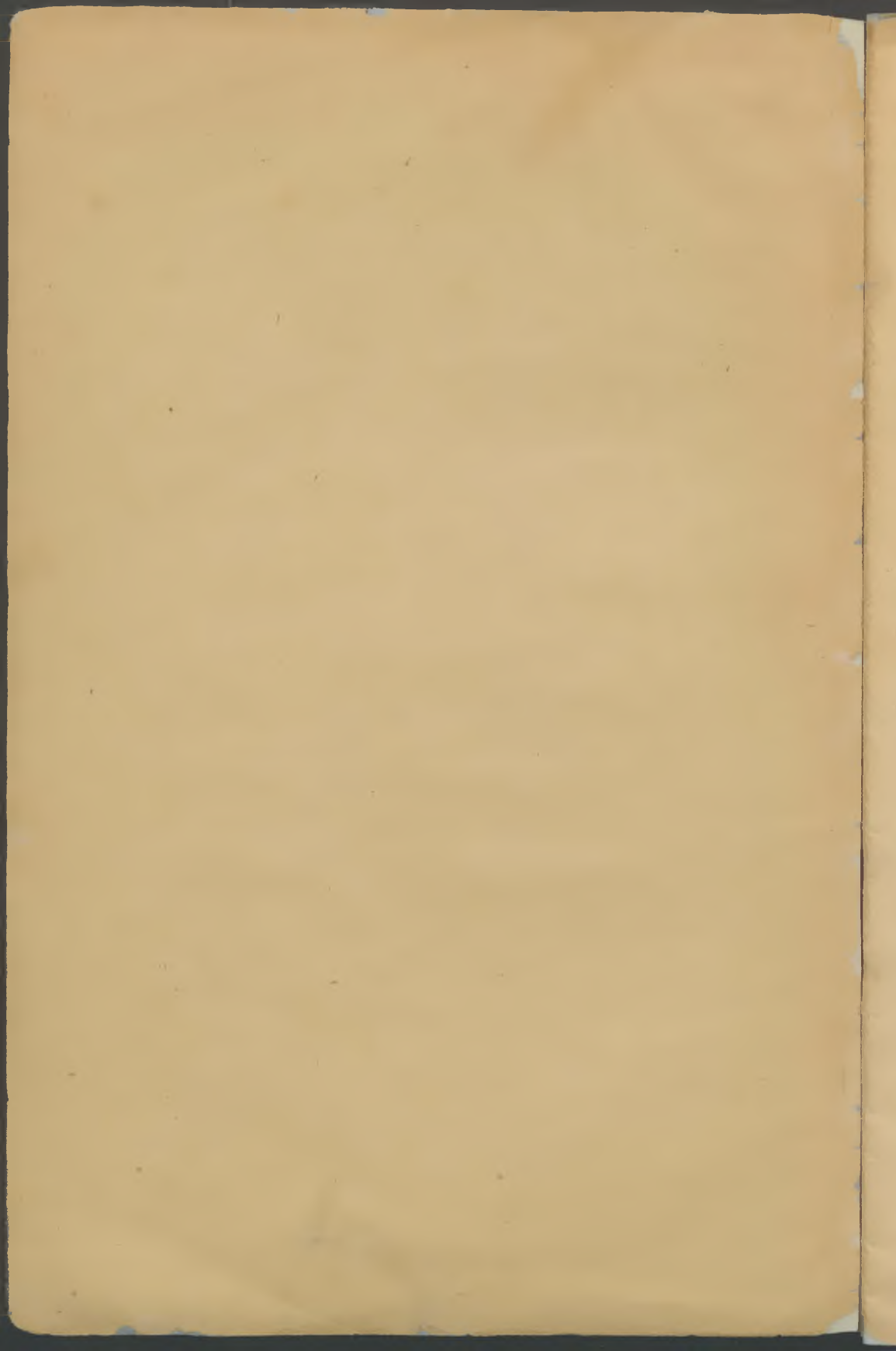
Ułożył
Sutaisė J. PESIS.

WILNO — VILNIUS

Drukarnia „ZNICZ“ Ś-to Jańska 19.
„ZNIČO“ Spaustuvė Šv. Jono gatvė 19.

1920.

ROZMÓWKI
POLSKO-LITEWSKIE

Z OBJAŚNIENIEM

WYMOWY I ALFABETU LITEWSKIEGO.

LENKIŠKAI LIETUVIŠKI
ŠNEKESĖLIAI

SU

TARIMO ir LIETUVIŲ ABĖCELĖS PAAIŠKINIMU.

CZWARTE WYDANIE.
KETVIRTASIS LEIDIMAS.

Ułożyl
Sutaisė **J. PESIS.**

WILNO — VILNIUS

Drukarnia „ZNICZ” Ś-to Jańska 19.
„ZNICHO” Spaustuvė Šv. Jono gatvė 19.

1920.

417 190

K. 840/70

PRZEDMOWA.

Dowodem praktyczności niniejszego dziełka jest potrzeba czwartego już wydania w tak krótkim przeciągu czasu. Nie rozszerzamy się też nad właściwością i potrzebą nowego wydania, a poprzestajemy na powtórzeniu przedmowy zawartej w wydaniu pierwszym.

Brak popularnego podręcznika do nauki języka litewskiego pozbawia ogół polski możności bliższego zapoznania się z mową narodu, który od wieków dzieli z polakami dolę i niedolę. Zadaniem niniejszej książeczki jest brak ten wypełnić w sposób najbardziej dostępny i praktyczny. Wyjaśnienie zasadnicze dotyczące dźwięków używanych spółgłosek i samogłosek, znaczenia pojedynczych wyrazów i zdań w życiu codziennem spotykanych — oto treść jej całkowita. Pragniemy w najzwęższej formie dać najwięcej materiału informacyjnego i uczynić ją przez to jaknajprzystępniejszą dla ogółu czytelników. Pragniemy wydawnictwem tem uczynić zapoczątkowanie wydawnictw dalszych, które, jak każda praca, dążąca do gruntownego i systematycznego objęcia całości, winna być ścisłą i wyczerpującą. Pole leżące długo odłogiem wymaga troskliwej uprawy, i język litewski, ażeby odzyskać swą żywotność i giętkość, ażeby stać się w życiu codziennem i literackiem tem, czem istotnie być powinien, wymaga poważnego nakładu pracy i poważnych usiłowań. Czy zadaniu temu podołamy, czas pokaże. W każdym razie kładziemy pierwszą skromną cegiełkę w nadziei, iż znaczenie jej przyniesie choć część tego pożytku, do którego osiągnięcia dążymy.

SPIS RZECZY — TURINYS.

	Strona — Pàslapis
1. Przedmowa Prakalba.	
2. Spis rzeczy Turinys	4
3. Alfabet litewski i wymowa Ljėtuvjū abecėlė ir tarimas	5
4. Liczby Skaiciai	6
5. Pieniądze. Dni tygodnia. Miesiące Pinigai. Savaitės dienos. Mėnesiai	7
6. Pory roku. Rodzina Metų dalys. Šeimyna	8
7. Przykłady z gramatyki Gramatikos pavyzdžiai	9
8. Spotkanie Susitikimas	11
9. Znajomość Pažintis	13
10. U księdza Pas kunigą	15
11. U lekarza Pas gydytoją	15
12. O czasie Apie laiką	17
13. Śniadanie Pusryčiai	18
14. Obiad Pietūs	19
15. Na targu Turguje	20
16. Przechadzka Pasivaikščiojimas	23
17. Podróż końmi Kėlionė arkliais	24
18. Nocleg Nakvyne	25
19. W towarzystwie Draugijoje	27
20. O polityce Apie politiką	29
21. Polecenie słudze Poliėpimai tarnaitėm	31

ALFABET LITEWSKI i WYMOWA.

Litwini przyjęli alfabet łaciński z pewnemi jednakże zmianami, wprowadzonymi w celu dokładniejszego wyrażenia dźwięków języka litewskiego. Zachodzą więc pewne różnice pomiędzy alfabetem polskim a litewskim. Różnice te są następujące:

Polskie **ą, ę**, jako nosowe (*on, en*), **ó** (jako *u*), **rz** (jako *z* lub *sz*), a także **ł** i zmiękczone **ć, ń, ś, ź** w alfabecie litewskim nie używają się wcale.

ą, ę, i, u wymawiają się jak **a, ia, i, u** długie. W środku wyrazów samogłoski te są rzadko używane, najczęściej zaś stanowią końcówkę przypadku V l. p., lub końcówkę przyp. II l. m (u), np. *dárba* (czytaj *darbaa*) robotę; *gátvę* (*gatwiaa*) ulicę; *i dāngū* (*i danguu*) w niebo; *bróliū* (*broлуу*) braci.

ė — wymawia się zupełnie jak niemieckie *ee* w wyrazie *Thee*, np. *tėwas* (*theewas*) ojciec, *dukė* (*dukthee*) córka.

ė — prawie jak *ia*, np. *gerai* (*giaraj*) dobrze, *kepūrė* (*kiapuree*) czapka; jedynie po *i* brzmi jak polskie *e*, np. *dienā* (*diena*) dzień, *vienā* (*wiena*) jedna.

Y — jak *i* długie, zazwyczaj z akcentem, np. *vyras* (*wiras*) mężczyzna, *kambarys* (*kambariis*) pokój.

j — używa się tylko przed samogłoskami na początku wyrazu lub sylaby, a także w skróconej końcówce, np. *Vilniuje*, *Vilniuj* — w Wilnie.

l — przed *a, o, u* wymawiają się jak *ł*, chociażby te samogłoski następowały nie bezpośrednio po *l*, np. *lāpas* (*łapas*) liść, *lōva* (*łowa*) łóżko, *šaltas* (*szaltas*) zimny, *balsas* (*balsas*) głos; przed *i, y, e* — jak *l*, np. *ligā* — choroba, *lytūs* (*liitus*) deszcz, *pelė* (*pielee*) mysz, *šaltis* (*szaltis*) mróz.

š — jak *sz*, np. *šuò* (*szuo*) ples, *pušis* (*puszis*) sosna, *šeši* (*sziaszi*) sześć.

č — jak *cz*, np. *čionai* (*czionaj*) tutaj, *tyčia* (*tiuczia*) umyślnie.

ū — jak *u* długie, np. *sūnūs* (*suunus*) syn, *užia* (*uuzia*) szumi.

v — jak *w*, np. *vakaras* (*wakaras*) wieczór.

Reszta alfabetu, t. j.: *a, b, c, d, f, g, h, ch, i, k, m, n, o, p, r, s, t, u, z, ž* w zupełności odpowiada alfabetowi polskiemu, tak iż po zapamiętaniu powyższych kilku uwag, czytanie po litewsku dla polaka nie przedstawi żadnej trudności. Dla ułatwienia akcentowania dodajemy je na każdym wyrazie, oznaczając długą samogłoskę znakiem *˘* (długi akcent), krótką zaś znakiem *˙* (krótki akcent), np. *Diėvas* — Bóg, *daugūs* — niebo.

Liczba	S k a i ċ i a i	Wymowa — Tarimas
$\frac{1}{4}$	ketvirtà dalis, ketvirtis	kiatwirta dalis, kiatwirtis
$\frac{1}{2}$	pùsè	pusee
1	viènas — à (jeden — a) *)	wienas
2	du, dvi (dwa, dwie)	du, dwi
3	trys	trilis
4	keturi	kiaturi
5	penki	pianki
6	šeši	sziaszi
7	septyni	slaptlini
8	aštuoni	asztuoni
9	devyni	dawilni
10	dèšimts	diaszimts
11	wienuolika	wienuolika
12	dvylika	dwiilika
13	trylika	trililika
14	keturiólilika	kiaturiolika
15	penkiólilika	piankiolika
16	šešiólilika	sziasziolika
17	septyniólilika	slaptiniolika
18	aštuoniólilika	asztuoniolika
19	devyniólilika	dawiniolika
20	dvidešimts	dwidiaszimts
21	dvidešimts viènas	dwidiaszimts wienas
30	trisdešimts	trisdiaszimts
40	kéturiasdèšimts	kiaturiasdiaszimts
50	penkiasdèšimts	piankiasdiaszimts
60	šešiasdèšimts	sziasziadaszimts
70	septyniasdèšimts	siaptiniasdiaszimts
80	aštuoniasdèšimts	asztuoniasdiaszimts
90	devyniasdèšimts	dawiniasdiaszimts
100	šimtas	szimtas
101	šimtas viènas	szimtas wienas
150	šimtas penkiasdèšimts, pus- antro šimto	szimtas piankiasdiaszimts, pusantro szimto
200	du simtù	du szimtu
1000	tūkstantis	tuukstantis
2000	du tūkstančiu	du tuukstancziu
1000000	milijónas	milijonas

*) W języku litewskim są tylko dwa rodzaje: męski i żeński.

Pieniądze

grosz
kopiejka
trzy grosze
dwie kopiejki
trzy kopiejki
pięć kop., dziesiątka
7¹/₂ kop.
10 kopiejek
złoty
18 kop.
20 kopiejek, czter-
dziestówka
25 kop., 50 groszy
50 kopiejek, pół rubla
rubel
talar, 90 kop.

Pinigai

skatikas
kapeikà
dvylikis
dvi kapeiki
trečiokas
dešimtukas
ašminis
dešimts kapėiku
auksinas
timpa
dvidešimts kapėiku,
keturdešimtis
penkdešimtis
pūsrublis
rūblis
dóleris (dórelis)

Pinigaj

skatikas
kaplajka
dviilakis
dvi kaplajki
triaczlokas
diaszimtukas
aszminis
diasimts kaplajkuu
auksinas
timpa
dvidiaszimts kaplajkuu,
kiaturdiaszimtis
piankdiaszimtis
pusrublis
rublis
dólaris (doralis)

Dni tygodnia

Niedziela
Poniedziałek
Wtorek
Środa
Czwartek
Piątek
Sobota

Savaitės diėnos

Sekmadienis
Pirmadienis
Antradienis
Trečiadienis
Ketvirtadienis
Penktadienis
Šeštadienis

Sawajtees dienos

Slakmadienis
Pirmadienis
Antradienis
Triacziadienis
Klatvirtadienis
Pianktadienis
Sziasztadienis

Miesiące

Styczeń
Luty
Marzec
Kwiecień
Maj
Czerwiec
Lipiec
Sierpień
Wrzesień
Październik
Listopad
Grudzień

Mėnesiai

Sàusis
Vasàris
Kóvas
Balándis
Gegužė
Biržėlis
Lėpa
Rugpiutis
Rugsėjis
Spáliàl
Lapkritys
Gruódis

Meeniasiaj

Sausis
Wasaris
Kowas
Balandis
Giagużee
Birzialis
Lepa
Rugpiuutis
Rugseejis
Spalaj
Lapkritis
Grudis

Pory roku.	Metų dalys.	Miatuu daliis.
Wiosna	Paváaris	Pawasaris
Lato	Vásara	Wasara
Jesieñ	Ruduó	Rduuo
Zima	Žiemà	Žlema
Rodzina.	Šeimyna.	Szajmiina.
Dziadek	Tévukas	Teewukas
Babka	Močiūtė	Mocziuthee
Ojciec	Tévas	Theewas
Matka	Mótina	Motina
Syn	Sunús	Suunus
Córka	Duktė	Dukthee
Wnuk	Anukas	Anuukas
Wnuczka	Anūkė	Anuukee
Ojczym	Patėvis	Patheewis
Macocho	Pámotė (Móćeka)	Pamothee (Mocziaka)
Pasierb	Pósūnis	Posuunis
Pasierbica	Pódūkra	Poduukra
Brat	Brólis	Brolis
Siostra	Sesuo	Slasuo
Stryjeczny, cioteczny brat	Pusbrolis (brolėnas)	Pusbrolis (broleenas)
Stryjeczna, cioteczna siostra	Pusseserė (seserėčia)	Pussiasiaree (siasiaree- czia)
Stryj, wuj	Dėdė	Deedee
Stryjenka, wujenka	Dėdienė	Deedienee
Ciotka	Tetà	Tiata
Mąż ciotki	Tetėnas	Tiateenas
Synowa	Marti	Marti
Zięć	Žentas	Žiantas
Krewny	Gentis, giminė	Giantis, giminee
Stan.	Luomas.	— Luomas.
Książę	Kunigáikštis	Kunigaiksztis
Szlacheć	Bajóras	Bajoras
Mieszczanin	Miestelėnas	Miestialeenas
Włościanin	Valstietis	Walstietis
Kupiec	Pirklys	Pirkliis
Rzemieślnik	Amátininkas	Amatininkas
Urządnik	Valdininkas	Waldininkas
Żołnierz	Kareivis	Kariajwis

Przykłady z gramatyki.

Ja, ty, on, ona.

My dwaj, dwie. Wy dwaj, dwie.

Oni dwaj, one dwie.

My, wy, oni, one.

Ten, ta, tamten, tamta.

Czyj, czyja? Jaki, jaka?

Mój-moja, twój-twoja, swój-swoja.

Nasz, wasz, ich.

1) Taki, taka; 2) Stary, stara.

1) Jak? 2) Gdzie? 3) Kiedy?

4) Dlaczego?

1) Tak. 2) Tam. 3) Wtedy.

4) Dlatego.

1) Kto, co? 2) Kogo, czego? 3) Komu, czemu? 4) Kogo, co? 5) Kim, czem? 6) W kim, w czym?

1) Dobry ojciec, 2) dobry ojczel
3) dobrego ojca, 4) dobremu ojcu, 5) dobrego ojca, 6) dobrym ojcem, 7) w dobrym ojcu.

1) Dobrzy ojcowie, 2) dobrzy ojcowiel
3) dobrych ojców, 4) dobrym ojcom, 5) dobrych ojców, 6) dobrymi ojcami, 7) w dobrych ojcach.

1) Młoda matka, 2) młoda matkol
3) młodej matki, 4) młodej matce, 5) młodą matkę, 6) młodą matką, 7) w młodej matce.

1) Młode matki, 2) młode matki!
3) młodych matek, 4) młodym matkom, 5) młode matki, 6) młodemi matkami, 7) w młodych matkach.

Ojciec, ojczulek.

Matka, mateczka.

Gramatikos pavyzdžiai.

Aš, tu, jis, ji (jisai, jijė).

Mudu, mudvi. Judu, judvi.

Juodu, jiedvi.

Mes, jūs, jie, jos.

Tas, ta, anas, ana.

Kieno? Koks, kokia?

Mano, tavo, savo.

Mūsų, jūsų, jų.

1) Toks, tokia; 2) Senas, sena.

1) Kaip? 2) Kame? 3) Kuomet (kada)? 4) Kodel?

1) Taip. 2) Tenai. 3) Tuomet.

4) Todel.

1) Kas? 2) Ko? 3) Kam? 4) Ką?
5) Kuo? 6) Kame?

1) Geras tėvas, 2) geras tėvel!
3) gero tėvo, 4) geram tėvui, 5) gerą tėvą, 6) geru tėvu, 7) gerame tėve.

1) Geri tėvai, 2) geri tėvai!
3) gerų tėvų, 4) geriems tėvams, 5) gerus tėvus, 6) gerai tėvais, 7) geruose tėvuose.

1) Jauna motina, 2) jauna motina!
3) jaunos motinos, 4) jaunai motinai, 5) jauną motiną, 6) jauna motina, 7) jaunoje motinoje.

1) Jaunos motinos, 2) jaunos motinos!
3) jaunų motinų, 4) jaunoms motinoms, 5) jaunas motinas, 6) jaunomis motinomis, 7) jaunose motinose.

Tėvas, tėvelis.

Motina, motinėle.

Dwaj ojcowie, dwie matki.
 Dobry, lepszy, najlepszy.
 Dobra, lepsza, najlepsza.
 Dobrze, lepiej, najlepiej.
Być. Jestem, byłem, będę.
 Jesteś, byłeś, będziesz.
 Jest, był, będzie.
 Jesteśmy, byliśmy, będziemy.
 Jesteście, byliście, będziecie.
 Są, byli, będą.
 Byłbym, byłbyś, byłby.
Mówić, mówiący, mówiąc.
 Mówię, mówiłem, będę mówił.
 Mówisz, mówiłeś, będziesz mówił.
 Mówi, mówił, będzie mówił.
 Mówimy, mówiliśmy, mówiliście.
 Mówicie, mówiliście, b. mówić.
 Mówią, mówili, b. mówili.
 (2 osoby). Mówimy, mówiliśmy,
 będziemy mówili.
 Mówicie, mówiliście, b. mówili.
 Mówią, mówili, b. mówili.
 Mów! niech mówił
 Mówmy, mówcie, niech mówią.
 Mówiłbym, mówiłbyś, mówiłby.
 My 2 mówilibyśmy, wy 2 mówilibyście, oni 2 mówiliby.
 Mówilibyśmy, mówilibyście, mówiliby.
 Jest, było, będzie mówiono.
 Jestem } taki, co już mówił.
 Jesteś }
 Jest }
 My 2 jesteśmy }
 Wy 2 jesteście } tacy, co już mówili.
 Oni 2 są }
 Jesteśmy }
 Jesteście } tacy, co już mówili.
 Są }

Du tėvu, dvi motini.
 Geras, geresnis, geriausias.
 Gera, geresnė, geriausia.
 Gerai, geriau, geriausiai.
Būti. Esu, buvau, būsiu.
 Esi, buvai, būsi.
 Yra, buvo, bus.
 Esame, buvome, būsime.
 Esate, buvote, būsite.
 Yra, buvo, bus.
 Būčiau, būtų, būtų.
 Kalbėti, kalbas, kalbant.
 Kalbu, kalbėjau, kalbėsiu.
 Kalbi, kalbėjai, kalbėsiu.
 Kalba, kalbėjo, kalbės.
 Kalbame, kalbėjome, kalbėsime.
 Kalbate, kalbėjote, kalbėsite.
 Kalba, kalbėjo, kalbės.
 Kalbava, kalbėjova, kalbėsiva.
 Kalbata, kalbėjota, kalbėsita.
 Kalba, kalbėjo, kalbės.
 Kalbėki! tegu kalba! (tekalba).
 Kalbėkime, kalbėkite, tegu kalba.
 Kalbėčiau, kalbėtų, kalbėtų.
 Kalbėtųva, kalbėtųta, kalbėtų.
 Kalbėtųme, kalbėtųmėte, kalbėtų.
 Yra, buvo, bus kalbėta.
 Esu }
 Esi } kalbėjęs.
 Yra }
 Esava }
 Esata } kalbėję.
 Yra }
 Esame }
 Esate } kalbėję.
 Yra }

ROZMÓWKI.
ŠNEKESĖLIAI.

SPOTKANIE.

Niech będzie pochwalony Jezus
Chrystus!

Na wieki wieków. Amen.

Dobry poranek!

Dzień dobry!

Dobry wieczór!

Ja nie rozumiem po litewsku.

Kto z was *) (z państwa, pa-
nów) rozumie:

po polsku?

po rosyjsku?

po niemiecku?

po francusku?

Żaden z nas nie rozumie.

A czy pan wcale nie umie po
litewsku?

Niewiele, ledwie mogę rozmówić
się.

Mam nadzieję, że wkrótce nauczę
się.

Zkąd pan przybył do nas?

Z Warszawy, z Krakowa.

Dlaczego się pan nie nauczył,
jadąc w nasze strony?

Nie miałem od kogo; z książek
nauczyć się trudno.

Jak pan pomieszka między nami
— prędko się nauczy.

Wątpię, litewska mowa jest bar-
dzo trudna.

Trudna tylko z początku.

SUSITIKIMAS.

Tegul bus pagarbintas Jėzus Kri-
stus!

Ant amžią amžinąjū. Amen.

Labas rytas!

Laba diena!

Labas vakaras!

Aš nesuprantu lietuviškai.

Kas iš jūsų supranta:

lenkiškai?

rusiškai?

vokiškai?

prancūziškai?

Nė vienas iš mūsų nesupranta.

O tamsta ar visai nemoki lietu-
viškai?

Nė kiek, vos tik susišnekėti galiu.

Tikiuosi, kad netrukus išmoksiu.

Iš kur tamsta atvykai pas mus?

Iš Varšuvos, iš Krokuvos.

Delko tamsta neišmokai, važiuo-
damas į mūsų kraštą (šalį).

Neturėjau nuo ko; iš knygų sun-
ku išmokti.

Kaip pagyvensite tarp mūsų —
greit išmokssite.

Abejoju, lietuvių kalba labai
sunki.

Sunki tik pradedant.

*) Grzeczność litwinów wyrażają w II osobie liczby mn. Jūs — wy, lub też w II os. 1 p. z dodaniem Tamsta (*tamista*) — pan, pani.

Przepraszam, ale co pan za je-
den, jakiej narodowości?

Ja jestem:

polak,
rosjanin, białorus,
niemiec,
francuz,
turek,
anglik,
żyd.

Czy pan dawno na Litwie?
Dopiero tydzień, miesiąc, rok.

To jeszcze niedawno.

Dovanokite, bet kas tamsta per
vienas, kurios tautos?

Aš esu:

lenkas,
rusas, gudas,
vokietis,
prancūzas,
turkas,
anglas,
żydas.

Ar senai tamsta Lietuvoje?
Dar tiktai savaitė (nedėlia), mė-
nuo, metai.

Tai dar nesenai.

II.

Jak się macie (państwo, pan)?
Co u państwa słyhać (u was, u
pana)?

Nic nowego, wszystko po sta-
remu.

A u państwa (u was, u pana)?
Także nic dobrego.

Jak się panu powodzi?

Dziękuję, bardzo dobrze.

Jak się powodzi pańskim rodzi-
com?

Nie szczególnie: ojciec ciągle cho-
ry, a matka wszystkiemu nie
może podolać.

Co porabia pański brat, siostra?
Brat jeszcze się uczy, a siostra
już wyszła zamaż.

Dowidzenia panu! pójdę do domu.

Sveiki-gyvi!
Kas pas jus girdėti?

Nieko nauja, viskas sena.

O pas jus?
Taipgi nieko gera.

Kaip tamstai sekasi (einasi, klo-
jasi)?

Ačiū, labai gerai.
Kaip sekasi jūsų tėvams?

Nekaip: tėvas nuolatai serga, o
motina neaprėpia visų reikalų.

Ką veikia jūsų brolis, sesuo?
Brolis tebesimoko, o sesuo jau iš-
tekėjusi.

Sudie, tamsta! eisiu namo.

Niech pan zaczeka jeszcze chwil-
kę, dokąd pan się śpieszy?
Za interesami.
Kiedy się zobaczymy?
Niezadługo.
Dzisiaj wieczorem.
Jutro rano.
Pojutrze.
Dobranoc!
Prosimy nas częściej odwiedzać.
Bądźcie zdrowil
Czy długo pan zamierza w na-
szych stronach zamieszkać?
Taraz jeszcze nie wiem.
Jak się podoba panu Litwa?
Tak sobie.
Bardzo mi się podoba.

ZNAJOMOŚĆ.

Jutro u mnie będzie cała miej-
scowa inteligencja, przyjdź
pan także, poznajomicie się.
Będzie ksiądz proboszcz,
„ wikary (młody)
obywatel, dziedzic,
trzy wykształcone panny,
adwokat,
lekarz,
aptekarz,
dwaj nauczyciele i jeszcze kil-
ku moich przyjaciół.

Palaukite dar valandėlę, kur
skubate?
Su reikalais.
Kada pasimatysime?
Netrukus.
Šiandien vakare.
Rytoj rytą.
Poryt.
Labanakt!
Atlankykite mus dažniau.
Likite sveiki!
Ar ilgai tamsta ketini gyvent
mūsų krašte?
Dabar dar nežinau.
Ar patinka jums Lietuva?
Nei šio, nei to.
Patinka man labai.

PAZINTIS.

Rytoj pas mane bus visi vietiniai
intelligentai, ateik ir tamsta
susipažinsite.
Bus kunigas klebonas,
„ jaunukas (vikaras),
dvarininkas,
trys mokytos merginos,
advokatas (gynėjas),
gydytojas.
aptiekininkas,
du mokytoju ir dar keli mano
bičiuliai.

Bardzo mi jest przyjemnie poznać pana.

Już dawno chciałem poznać pana!

Szkoda, że wcześniej pana nie poznałem.

Czy ze wszystkimi już się pan zapoznał?

Nie znam się jeszcze z tamtą panią, panną.

Ja pana poznajomię.

Co to za jeden ten brunet? blondyn?

To jest pan N., sławny pisarz.

A kto jest ten z siwą brodą?

To jest naczelnik N.

To nasz rejent.

Jak się nazywa tamten łysy?

Skąd się wziął ten staruszek?

To jest mój sąsiad, kolonista.

Co za jeden ten komik?

To jest nasz geometra.

Jakie jego nazwisko?

Jak się panu podoba nasze towarzystwo?

Wszystkie osoby bardzo sympatyczne.

Wszyscy bardzo porządni ludzie.

Cieszę się, że trafiłem w takie kółko.

Będę się starał częściej spotykać z panami, państwem.

Już czas do domu.

Niech pan odprowadzi panią, pannę N.

Labai miela man pažinti tamstą.

Aš su jumis jau senai norėjau susipažinti.

Gaila, kad aš tamstos ankščiau nepažinau.

Ar jau su visais tamsta susipažinai?

Dar nepasipažystu su ana ponia, panele.

Aš tamstą supažindinsiu.

Kas per vienas tasai juodbruvys? baltplaukis?

Tai yra ponas N., garsusis rašytojas.

O kas tasai žilabarzdis?

Tai yra viršininkas N.

Tai mūsų rejentas.

Kaip vadinasi anas plikis?

Iš kur atsirado šitas senukas?

Tai mano kaimynas, viensėdis.

Kas per vienas tas juokdarys?

Tai mūsų matininkas.

Kaip jojo pavardė?

Kaip tamstai patinka mūsų draugija?

Labai meilūs visi žmonės, asmens.

Visi labai šaunūs žmonės.

Džiaugiuosi patekęs į tokią kuopelę.

Stengsiuosi dažniau susitikti su tamstomis.

Jau laikas namo.

Palydėkite ponią, panelę N.

Samej w nocy wracać, iść, jest
nieprzyjemnie, niebezpiecznie.

Z przyjemnością!

Proszę oświadczyć ukłony odemnie
swojej małżonce, rodzicom, ca-
łej rodzinie.

U KSIĘDZA.

Chcę zakupić mszę świętą.

Cichą czy śpiewaną?

Na który dzień?

Ile będzie kosztować pogrzeb ze
mszą i mową.

Przywieźliśmy dziecko do chrztu.

Jakie imię chcecie dać na chrzcie?

Chodźmy do kościoła!

Chciałbym odbyć spowiedź.

Ksiądz niema w domu, pojechał
do chorego.

U LEKARZA.

Czy doktor jest w domu?

Niema, lecz zaraz wróci.

Kiedy bywa w domu?

Od dziewiątej do dziesiątej zrana
(9—10) i od trzeciej, czwar-
tej do piątej, szóstej, siódmej
po południu (3, 4—5, 6, 7).

Co panu, (pani, wam) dolega? co
boli?

Vienai naktį grįžti, eiti, koktu,
pavojinga.

Mielu nora!

Prašau duoti labas dienas savo
šeimininkei, tėvams, visai šeimy-
nai.

PAS KUNIGĄ.

Noriu užsipirkti šventąsias mi-
šias.

Skaitytines ar giedotines?

Kuriai dienai?

Kiek kaštuos palaidojimas su mi-
šiomis ir pamokslu?

Atvežėme kūdikį krikštyti.

Kuo vardu norite krikštyti.

Eime į bažnyčią!

Norėčiau atlikti išpažintį.

Kunigo nėra namie, išvažiavo pas
ligonį.

PAS GYDYTOJĄ.

Ar daktaras namie?

Nėra, bet tuojau grįš.

Kada esti namie?

Nuo devintos ligi dešimtos iš
anksto (9—10) ir nuo tre-
čios, ketvirtos ligi penktos, še-
štos, septintos po piet (3, 4—5,
6, 7).

Kas jums yra? ką skauda? sopa?

Zaziębilem się, mam febrę.

Oddawna mam ból głowy.

Ochryplem, boli gardło.

Mało słyszę szumi w uszach.

Mało widzę, oczy bołą.

Ząb boli, b. boli.

Przedni proszę zaplombować, a trzonowy wyrwać.

Zaplombować można złotem, srebrem, cementem.

Który ząb dziurawy?

Nie mogę nic jeść, mam żołądek zepsuty.

Piersi bołą.

Wrzód, m. wrzód nabiera.

Kaszel spać nie daje.

W krzyżu, w boku kłuje.

Nie mogę chodzić, nogi opuchły.

Nogę zwicznąłem.

Czy aby nie będzie 1) ospa, 2) tyfus, 3) odra, 4) zapalenie płuc, 5) zapalenie kiszek, 6) obstrukcja, 7) biegunka, 8) padaczka, 9) nerwowa choroba.

Czy ta choroba zaraźliwa?

Zaraziłem się.

Dostałem kurczów żołądka.

Jak pić to lekarstwo? te krople?

Co godzinę,

raz, dwa, trzy razy dziennie, po łyżeczce od herbaty, po łyżce;

Nusišaldžiau, drugys mane krečia.

Nuo senai turiu galvos skaudėjimą.

Užkimau, gerklę skauda.

Maža tegirdžiu, ausyse ūžia.

Maža tematau, akis skauda.

Dantį skauda, gelia.

Pryšakinį prašau užplumbuoti, o kruminį ištraukti.

Užplumbuoti galima auksu, sidabru, cementu.

Kuris dantis kiauras?

Nieko negaliu valgyti, pilvas pagedęs.

Krūtinę skauda.

Sopulys (votis), šunvotė kyla.

Kosulys miegoti neduoda.

Strėnas, šoną diegia.

Nepaėinu, kojosis.

Koją išsisukau.

Ar tiktai nebus 1) rauplės, 2) šiltinė, 3) tymai, 4) plaučių karščiai, 5) žarnų karščiai, 6) prietvara, 7) kruvinoji, 8) nuomara, 9) priepuola.

Ar ta liga limpama, apkrečiama?

Apsikrečiau.

Gumbas užpuolė.

Kaip gerti tas vaistas? tie lašai?

Kas valanda,

sykį (kartą), dusyk, trisyk per dieną, po arbatinį šaukštuką, po šaukštą;

po pół szklanki, po szklance;
po trzy, po pięć kropli;
po dziesięć, po piętnaście kropli;
na łyżeczkę, na łyżkę wody.

Przed jedzeniem, czy po jedzeniu?

Naczczo.

Wszystko jedno.

Ja pana umieszczę w szpitalu.

Panu, pani dobrze byłoby pojechać do wód, za granicę.

Proszę kąpać się co dzień, raz na tydzień.

Ile jestem winien za pomoc, za całą kurację?

O CZASIE.

Czy pański zegarek dobrze idzie?
Niech pan zobaczy, która godzina.

Punkt 1) pierwsza, 2) druga, 3) trzecia, 4) czwarta, 5) piąta, 6) szósta, 7) siódma, 8) ósma, 9) dziewiąta, 10) dziesiąta, 11) jedenasta, 12) dwunasta.

Wpół do pierwszej, drugiej.

Kwadrans po drugiej, trzeciej.

Za pięć, dziesięć, dwadzieścia minut będzie dwunasta.

Poranek, południe, wieczór, noc, północ.

po pusę stiklo, po stiklą;
po tris, po penkis lašus;
po dešimts, po penkiolika lašų;
į šaukštuką, į šaukštą vandens.

Prieš valgi, ar po valgio?

Ant tuščiosios.

Vistiek.

Aš jus patalpinsiu ligoninėje (lazariete).

Tamstai gerai būtų išvažiuvus į šiltus vandenis, į užsienį.

Maudykitės kasdien, sykį per savaitę (nedėlią).

Kiek esu kaltas už pagalbą, už visą gydymą?

APIE LAIKĄ.

Ar jūsų laikrodis gerai eina?
Pažiūrėkite, kelinta valanda.

Lygiai 1) pirma, 2) antra, 3) trečia, 4) ketvirta, 5) penkta, 6) šešta, 7) septinta, 8) aštunta, 9) devinta, 10) dešimta, 11) vienuolika, 12) dvylikta.

Pusė pirmos, antros.

Bertainys po dviejų, po trijų.

Už penkių, dešimts, dvidešimts minučių bus dvylikta.

Rytas, vidudienis, vakaras, naktis, vidunaktis.

Jeszcze wcześniej, już późno.
Zrana, w południe, z wieczora,
w północ.

Dłgie dni, krótkie noce.

W tym roku będzie wczesna
wiosna, suche lato, mokra je-
sień, mroźna zima.

W zeszłym roku była późna i
zimna wiosna.

Cały rok ładny, nieszczególny.

Jeszcze cały miesiąc do 1) Bo-
żego Narodzenia, 2) Nowego
Roku, 3) Wielkiejnocy, 4) Zie-
lonych Świąt, 5) Wszystkich
Świątych.

ŚNIADANIE.

Która godzina?

Ósma, dziewiąta, dziesiąta.

Jestem głodny, proszę dać cokol-
wiek zakąsić, zjeść.

Co będzie na śniadanie?

A co by pan życzył sobie?

Czy jest słodkie mleko, herbata,
kawa?

Mleko i kawa już na stole, a
herbata jeszcze nie zagoto-
wała się.

Proszę dać chleba, bułki, sera i
masła.

Proszę dać szklankę herbaty.

Nie dajcie jeszcze cukru!

Ugotujcie dla mnie trzy jajka.

Na twardo, czy na miękko?

Wszystko jedno.

Dar anksti, jau vėlu.

Iš ryto, vidudienyje, iš vakaro
vidunaktyje.

Ilgos dienos, trumpos naktys.

Šiomet bus ankstybas pavasaris,
sausas vasara, šlapias ruduo,
šalta žiema.

Pernai buvo vėlybas ir šaltas pa-
vasaris.

Visi metai gražūs, nekoki.

Dar visas mėnuo ligi 1) Kalėdų,
2) Naujųjų Metų, 3) Velykų,
4) Sekminių, 5) Visų Šven-
tųjų.

PUSRYČIAI.

Kelinta valanda?

Aštunta, devinta, dešimta.

Esu alkanas, duokite ko nors už-
kąsti, suvalgyti.

Ko duosite pusryčiams?

O ko tamsta geistum?

Ar turite saldaus pieno, arbatos,
kavos?

Pienas ir kava jau ant stalo, o
arbata dar neužvirė.

Duokite duonos, ragaišio, sūrio ir
sviestol

Duokite stiklą arbatos.

Dar cukraus nedavėte!

Išvirkite man tris kiaušinius.

Kietai ar minkštai?

Vistiek.

Chciałbym kawałek szynki.
Chłopcze, przynieś sól z pie-
przem.

Może pan lubi jajecznicę?

Lubię bardzo jajecznicę z kin-
dziukiem *) lub kiełbasą.

Jeżeli jest, to proszę o kieliszek
wódki.

A. przynieś butelkę piwa.

Co kosztuje butelka piwa?

Masz oto za fatygę.

OBIAD.

Dzisiaj późno będzie obiad, pre-
szę dać drugie śniadanie.

O której będzie obiad?

O dwunastej, pierwszej, drugiej.

Czy obiad już gotów?

Jeszcze nie zupełnie, ale za
chwilę będziemy mogli już
siadać do stołu.

A co dzisiaj będzie na obiad?

Rosół.

Barszcz, boćwina.

Kapuśniak.

Kartoflanka.

Czarnaś.

Chłodnik.

Pieczeń wołowa.

„ cielęca.

„ barania.

Schab.

Prosię pieczone.

Norėčiau šiek tiek kumpio.

Vaikuti, atnešk druską su pipi-
rais.

Rasi tamsta mėgsti kiaušinię
(pautienę)?

Mėgstu labai kiaušinię su ski-
landžiu arba dešra.

Jei turite, prašau, duokite stiklę
degtinės.

A. parnešk butelį alaus?

Kiek mokama už butelį alaus?

Te tau už patarnavimą.

PIETŪS.

Šiandien vėlai bus pietūs, prašau,
duokite priešpiečių.

Kelintą bus pietūs?

Dvyliktą, pirmą, antrą.

Ar išvirę jau pietūs?

Dar nevisai, bet po valandėlės
galėsime jau sėsti už stalo.

O kas bus šiandien pietums?

Sruba su jautiena,

Barščiai, batviniai.

Kopūstai (bastučiai).

Bulviėnė.

Juka.

Žalibarščiai.

Kepta jautiena.

„ veršiena.

„ aviiena.

„ kiauliena.

„ paršiena.

*) Kindziuk — skilandis, rodzaj szynki w pęcherzu.

Gęś pieczona.

Kaczka „

Kura „

Kurczęta.

Ryba smażona.

Proszę o szklanę piwa, kieli-
szek wina.

A co będzie na deser?

Co pan najwięcej lubi?

Mamy różne konfitury, smaczne
jabłka, słodkie gruszki, doj-
rzałe śliwki, a także dużo
kupnych słodyczy.

Jeżeli jest, to proszę dać filiżan-
kę czarnej kawy.

Dziękuję za smaczny obiad.

Na zdrowie.

Niema za co.

Co przygotować na podwieczo-
rek?

Podwieczorku dzisiaj nie potrzeba,
późno był obiad.

Dzisiaj wcześniej będzie kolacja,
proszę się nie spóźnić.

NA TARGU.

Jedźmy, chodźmy do miasta na
jarmark.

Co pan chce kupić, sprzedać?

Co pan ma na sprzedaż?

Mam konia, klacz, wołu, krowę,
kilka korcy żyta, pszenicy,
jęczmienia, owsa, grochu, kar-
tofli.

Kepta żąsiena.

„ antiena.

„ vištiena.

Viščiukai, gaidukai.

Keptosios žuvsys.

Duokite stiklą alaus, stiklelį
vyno.

O ką duosite užsigarduoti?

Ką tamsta labiau mėgsti?

Turime visokių uogienių gar-
džių obuolių, saldžių kriausių,
nunokusių slyvų, o taipogi
daug pirtų saldumynų.

Jeigu turite — prašau duokite
taurelę juodosios kavos.

Ačiū už gardžius pietus.

Į sveikata. Sveiki valge.

Nėr už ką.

Ką pašapuoti pavakariams?

Pavakarių šiandien nereik, vėlai
pietavome.

Šiandien anksčiau bus vakariene,
nepasivėluokite.

TURGUJE.

Važiukime, eime į miestą į tur-
gų (mugę).

Ką norite pirkti, parduoti?

Ką turite parduoti?

Turiu arklį, kumelę, jautį, karvę,
kelis karčius rugių, kviečių,
miežių, avižų, žirnių, bulvių
(ropučių).

W którym miejscu jest rynek?

W samym środku miasta.

Gdzie jest koński rynek.

Stargujmy tamtego konia.

Jak drogi ten kary, gniady,
kasztan, szpak?

Ile chcecie, żądacie za tę karą,
gniadą, kasztankę, szpakowatą?

100, 150, 200 rubli.

Ile opuścicie?

Ile pan proponuje, daje?

Proszę płacić pieniądze.

Jak drogi ten czarny, czerwony,
graniasty (wół)?

Jak droga ta czarna, czerwona,
graniasta (krowa)?

Ile lat ma ten byczek, jałoszka?

Dwulatek-ka, trzylatek-ka.

Po czemu żądacie (chcecie) za
korzec pszenicy?

Po 6, 7 rubli za korzec war-
szawski.

Niech mi pan wskaże dobrego
krawca, szewca;
chcę obstalować ubranie, ka-
masze, buty.

Może pan dostanie gotowe?

Ile będzie kosztować cały gar-
nitur?

Drogo, tanio?.

Oto zostawiam zadatek.

Kiedy będzie gotowe?

Kurioj vietoj rinka?

Pačiam viduryje miesto.

Kur arklių turgus (mugė)?

Paderėkime aną arklį.

Kiek brangus tas juodis, bėris,
sartis, šimelis (širmis)?

Kiek norite, prašote, už tą juo-
dają, bėrąją, sartąją, šyvąją
(širmąją)?

Šimta, pusantro šimto, du šimtu
rublių.

Kiek nuleisite?

Kiek tamsta siūlai, duodi?

Mokėkite pinigų.

Kiek brangus tas dvyllis, žalis,
margis?

Kiek brangi ta dvyloji, žaloji,
margoji?

Kelerių metų tas veršiukas, kar-
vytė?

Dveigys-gė, treigys-gė.

Po kiek prašote už kartį kviečių?

Po šešis, septynis rublius už var-
šuvinį.

Patark man tamsta gerą siuvė-
ją (kriaučių), kurpių (šiau-
čių); noriu duot pasiūti dra-
bužius (rūbus), bačiukus, batus.

Rasi tamsta gausi pasiūtus (ga-
tavus)?

Kiek kaštuos visa eilė (kiek reiks
už visą eilę)?

Brangiai, pigiai.

Štai palieku rankpinigių.

Kada bus pasiūti?

II.

Proszę pani, przyszła ze wsi kobieta, czy pani co kupi?

Spytaj się, skąd ona i co ma do sprzedania.

Skąd wy, kobietko?

Co dobrego przynieśliście?

Mam 1) kopę świeżych jaj, 2) dwa sery, 3) garnek śmietany, 4) garniec mleka i 5) trzy funty masła.

Po czemu jaja?

Po trzy grosze.

Zadrogo, dosyć będzie po kopiejce.

Niech się pani nie targuje, taniej nie mogę.

Czy aby nie stare?

Proszę pani, ja nie oszukam.

No, dobrze, odliczcie dla mnie pół kopy.

A ile chcecie za te dwa sery?

Po złotemu, po 40 gr., po 50 groszy.

Jak drogie masło?

Dlaczego takie drogie?

Zostawcie tymczasem funt, jeżeli będzie dobre, drugi raz wezmę więcej.

Śmietany dzisiaj nie trzeba, przynieście drugi raz.

Poniute *), atėjo iš kaimo moteriškė, ar pirksite ką?

Paklausk, iš kur ji ir ko turi parduoti.

Iš kur jūs, žmonele?

Ką gera atnešėte?

Turiu 1) kapą gerų kiaušinių, 2) du sūriu, 3) puodelį grietinės (smetonas), 4) gorčių pieno ir 5) tris svarus sviesto.

Po kiek kiaušiniai?

Po dvylekį.

Perbrangu, gana bus po kapeika.

Nesiderėkite, poniute, pigiau negaliu.

Ar tiktai ne seni?

Poniute, aš neapgausiu.

Na, gerai, atskaitykite man puskaį.

O kiek norite už tuodu sūriu.

Po auksiną, po keturdešimtį, penkdešimtį.

Kiek brangus sviestas?

Delko toks braugus?

Palikite tuo tarpu svara, jeigu bus geras — kitąsyk !(kitkart) paimsiu daugiau.

Grietinės (smetonas) šiandien nereik, atneškite kitąsyk.

*) Zwroty: proszę pani, proszę pana, litwini zwykle zastępują jednym zdrobniałym wyrazem: ponlute—panusiu, ponull—panulku, panele (panaite)—panienko, ponaiti—paniczu.

Czy nie macie na sprzedaż kur-
czał, kaczek, indyków, gęsi?

Po czemu teraz 1) kurczęta (ko-
gutki), 2) kaczkę, 3) indyki,
4) gęsi?

Mam całą sztukę chodników,
płótna.

Dobrze, pokażcie, po czemu ło-
kieć?

Po złotemu, po pół rubla.

PRZECHADZKA.

Ładna pogoda, chodźmy się
przejść?

Piękna okolica.

W którą stronę pójdziemy?

Gdzie komu wygodniej.

Ja lubię łowić ryby (łowić na
wędkę),
pójdę brzegiem rzeki.

Wy obaj (oboje) lubicie jagody,
zbierać jagody,
idźcie do lasu.

Wy wszyscy lubicie kwiaty, idź-
cie na łąkę.

Ty zbieraj kwiaty, a ja będę pleść
wianek.

Którędy najbliżej do lasu?

Tamtą dróżką.

Najlepiej lubię poziomki i ma-
liny, nie cierpię jagód czar-
nych.

Ar neturite parduoti viščiukų,
ančių, kalakutų, žąsų?

Po kiek dabar 1) gaidukai, 2)
antys, 3) kurkos (kalakutai),
4) žąsų?

Turiu visą ritinį kilimų, audeklo.

Gerai, parodykite, po kiek mas-
tas?

Po auksiną, po pusrublį.

PASIVAİKŠČIOJIMAS.

Gražus oras, eime pasivaikščioti.

Daili (graži) apylinkė (apygarda).

Į kurią šalį eisime?

Kur kam parankiau.

Aš mėgstu žuvauti (meške-
rioti),
eisiu upės krantu.

Judu mėgstata *) uogas,
uogauti,
eikita į mišką (į girią).

Jūs visi mėgstate gėles, eiki-
te į lanką (pievą).

Tu rink gėles, o aš pinsiu vainiką.

Kur arčiau į girią?

Anuo keleliu.

Labiausia mėgstu žemuoges ir
avietes, nekenčiu mėlynių.

*) Deklinacje i konjugacje litewskie mają trzy liczby: pojedynczą, podwójną i mnogą.

Jak ślicznie śpiewają ptaki!

Słuchajcie!

Tai dar dailiai čiulba paukš-
čiai!

Klausykite!

II.

Zajdźmy do tego 1) gospodarza,
2) kolonisty napić się mleka.

Czy gospodyni jest w domu?

Chłopcze (dziewczynko) zawołaj
swoją mamę.

Czy sprzedacie nam mleka?

A jakiego państwo chcą mleka:
słodkiego czy zsiadłego?

Mam świeżo udojone.

To bardzo dobrze, proszę dać
dwie szklanki i kawałek chle-
ba.

Ile wam się należy ze mleko?

Co łaska.

Zadużo, proszę pani.

Dziękuję ślicznie.

Chmurzy się, będzie deszcz, wra-
cajmy do domu.

Już pada deszcz, biegnijmy do
domu.

Szkoda, że nie wzięliśmy para-
sola.

Suchej nitki nie zostanie.

PODRÓŻ KOŃMI.

Jutro 1) chcę, 2) muszę jechać
do Kowna.

Užeikime pas šitą 1) ukininką,
2) viensėdį atsigerti pieno.

Ar namie šeimininkė?

Vaikuti (mergaite) pašauk savo
mamą.

Ar parduosite mums pieno?

O kokio jūs norite pieno: saldaus
ar rūgusio?

Turiu ką tik pamilžto.

Tai labai gerai, duokite du stiklu
ir rieketę duonos.

Kiek jums reikia už pieną?

Kiek jūsų valia.

Perdaug, poniute.

Ačiū labai gražiai.

Niaukiasi, bus lietaus, grįžkim
namo.

Jau lyja, bėkim namo.

Gaila, kad nepasiėmėm skėčio.

Nė po nagu sausa neliks.

KELIONE ARKLI AIS.

Rytoj aš 1) noriu, 2) turiu va-
žiuoti į Kauną.

Za ile odwieziecie mnie do kolei?

Kto najmie dla mnie furmankę?

N... wyszukaj mi furmankę.

Kto mnie odwiezie do Wilna?

Ile chcesz (chcecie) za odwiezienie?

Ile trzeba będzie zapłacić?

Czy pan sam jeden pojedzie, czy kilku?

Z żoną i rzeczami!

Pół rubla, rubel, dwa ruble, trzy ruble.

Zadrogo, więcej nie dam jak półtora, półtrzecia rubla.

Jedź prędzej, spóźnimy się.

Jedź wolno.

Stań (zatrzymaj się) i spytaj o drogę.

Bądźcie łaskawi wskazać nam drogę do Połagi.

Oczulku, 1) babciu, 2) gospodarzu, 3) chłopcze, 4) dziewczeczko — czy dobrze jedziemy do X?

Nie, proszę pana, zabłądziliście, musicie wrócić do rozstajnych dróg.

Skręćcie w lewo, potem w prawo.

Ta droga prowadzi prosto do Grodna, a tamta do Trok.

Jak się ta wieś nazywa?

Czyj jest tamten dwór?

Uż kiek nuvešite mane ligi geležinkelio?

Kas man nusamdys vežimą?

N... surask man vežimą?

Kas mane pavėžės ligi Vilniaus?

Kiek nori (norite) už nuvežimą?

Kiek reiks užmokėti?

Ar tamsta vienas važiuosi, ar keli?

Su pačia ir daiktais!

Pusrublį, rublį, du rubliu, tris rublius.

Perbrangu, daugiau neduosiu kaip pusanthro, pustrečio rublio.

Važiuok greičiau, pavėluosime.

Važiuok pamaži.

Sustok ir pasiklausk kelio.

Susimildami parodykite mums kelią į Palangą.

Tėvuk, 1) močiut, 2) ukininkai, 3) vaikinuk, 4) mergužėle, ar mes gerai važiuojame į X?

Ne, ponuli, paklydote, turite grįžti atgal ligi kryžkelio.

Pasukite į kairiąją, paskui į dešinę.

Šitas kelias eina tiesiog (stačiai) į Gardiną, o anas į Trakus.

Kaip vadina šį kaimą?

Kieno anas dvaras?

Księcia, hrabiego, pana N.
Czy daleko jeszcze do kolei?
Dwie mile.
Już widać stację, pociąg.
Już wieczór, jedź prędzej.
Już zmierzcha się, dalej nie poje-
dziemy.
Gdzie tu można przemocować?

W karczmie, u gospodarza, u księ-
dza, we dworze.

NOCLEG.

Czy pozwolicie (państwo) przeno-
cować?

Czy nie mógłbym u was (państwa)
przemocować?

Z przyjemnością przyjęlibyśmy,
lecz niema gdzie.

Zapłacę, ile będzie potrzeba.

Proszę pana do środka (do mie-
szkania).

W tym pokoju może pan nocować.

Dziękuję bardzo!

Proszę zapalić światło.

Jutro rano muszę wyjechać, kto
mnie obudzi?

Dobrze, ja pana obudzę o piątej
szóstej.

Dobranoc!

Niech pan wstaje, czas już je-
chać!

Dzień dobry! jak się spało?

Dziękuję, bardzo dobrze.

Chciałbym cokolwiek zakąsić.

Zaraz będzie gotowe śniadanie.

Kunigaikščio, grapo, pono N.
Ar toli dar geležinkelis?
Dvi myli.
Jau matyt stotis, traukinys.
Jau vakaras, važiuok greičiau.
Jau temsta, toliau nevažiuosime.

Kame (kur) čion galima perna-
kvoti?

Karčemoje (smuklėje), pas ūkinin-
ką, pas kunigą, dvare.

NAKVYNĖ.

Ar priimsite į nakvynę?

Ar negalėčiau aš pas jus perna-
kvoti?

Mielai priimtume, bet nėra kur.

Aš jums užmokėsiu kiek reiks.

Meldžiu tamstą į vidų.

Šitam kambary galite nakvoti.

Ačiū labai!

Prašau, uždekite žiburį!

Rytoj anksti aš turiu išvažiuoti,
kas mane prikels?

Gerai, aš tamstą prikelsiu penktą,
šeštą.

Labanakt!

Kelk, tamsta, jau laikas važiuoti!

Labas rytas! kaip miegojote?

Ačiū, labai gerai.

Norėčiau ko nors užkąsti.

Tuojau išvirs pusryčiai.

Ile nalaży się za nocleg?
Gdzie mój woźnica?
Zawołajcie, poproście mego woź-
nicę!
Masz za furmankę, a to na piwo.
Bardzo pięknie panu dziękuję.
Dowidzenia!

W TOWARZYSTWIE.

Jak się macie!
Stęskilem się do was.
Proszę dalej.
Pan się trochę spóźnił.
Czy macie gości?
Zeszło się kilku moich kolegów.
Dawno nie widzieliśmy się.
Niech pan siada obok pana N.
Co u pana słyhać dobrego?
Nic dobrego, stara bieda.
Dużo mam roboty, a mało ko-
rzyści.
Gdzie się podziała reszta domo-
wników?
Żona z córkami wyszła na spa-
cer.
Synowie pojechali do brata, sio-
stry.
Kiedy wróca?
Czego pan taki smutny?
Mam zmartwienie.
Nieszczęście spotkało.
Proszę zapalić papierosa.
Ja nie palę.
Napijmy się po kieliszku.
Dziękuję, nie piję.
A w karty czy pan gra?

Kiek reik už nakvynę?
Kur mano vežėjas?
Pašaukite, pavadinkite mano ve-
žėją!
Te už vežimą, o štai dovanų.
Ačiu tamstai.
Sudie!

DRAUGIJOJE.

Sveiki gyvi!
Išsilgau jusų.
Prašau tolyn.
Tamsta pasivėlinai truputį.
Ar turite svečių?
Susiejo keli mano draugai.
Senai nesimatėme.
Sėskite šalia pono N.
Kas gera pas jus girdėti?
Nieko gera, seni vargai.
Daug turiu darbo, o maža naudos.
Kur dingo kiti namiškai?
Pati su dokterimis išėjo pasivaik-
ščioti.
Sūnūs išvažiavo pas brolių, sėserį.
Kada grįš?
Ko tamsta toks nuliudęs?
Turiu rūpestį.
Nelaimė patiko.
Prašau užsiruokytė.
Aš nerūkau.
Išsigerkime po stiklėlį.
Ačiu, aš negeriu.
O tamsta ar kortuojų?

Kart nie cierpię od dzieciństwa.
Pan się prędko wzbogaci, nie pali, nie pije, nie gra w karty.
Pieniądze wydaję na daleko pożyteczniejsze rzeczy.

Jak pan spędza czas bez palenia i kart?

Czy się panu nie nudzi?
Nigdy; daleko przyjemniej dla mnie 1) poczytać sobie, 2) pospiewać, 3) porozmawiać z panami, 4) albo potańczyć.

Jakie pan prenumeruje pisma?

Dziennik „Wileńskie wiadomości“ i tygodniki: „Gospodarz (rolnik) litewski“, „Źródło“ i „Nadzieję“.

Mam dzieła wszystkich sławnych pisarzy tutejszych i zagranicznych.

Czas byłoby się panu już ożenić.
Prawda, ale jeszcze nie mogę.
Nie mam utrzymania dla żony.
Ja panu wyswatam bogatą wdowę.

Dziękuję, mam już narzeczoną.
Życzę panu szczęśliwego ożenku.
Chcę pożegnać się, czas już do domu.

1) Gdzie się pan tak śpieszy, 2) niech pan chwilkę zaczeka, 3) zaraz wróci mąż, żona, 4) porozmawiacie chwilkę.

Dziękuję, dzisiaj nie mogę.

Kortų nekenčiu nuo mažens.

Tamsta greit pralobsi, nerukai, negeri, nekortuoj.

Aš pinigų išleidžiu daug naudingiems daiktams.

Kaip tamsta leidi laiką be rukymo ir kortų?

Ar tamstai nenuobodu?

Niekada; man daug mieliau 1) pasiskaityti, 2) padainuoti, 3) pasikalbėti su merginomis, 4) arba pašokti.

Kuriuos laikraščius parsisiųsdini tamsta?

Dienraštį: „Vilniaus žinias“ ir savaitinius: „Lietuvos ūkininką“, „Šaltinį“ ir „Viltį“.

Turiu visų garsiųjų vietinių ir užsieninių rašytojų raštus.

Tamstai jau laikas būtų vesti.

Tiesa, bet dar negaliu.

Neturiu išlaikymo pačiai.

Aš tamstai turtingą našlę pripiršiu.

Ačiū, aš jau turiu sužadėtinę.

Linkiu jums laimingo vedimo.

Noriu atsisveikinti, laikas jau namo.

1) Kur taip skubate, 2) luktėkite truputį, 3) tuojau sugrįš pats, pati, 4) pasišnekėsite (pasikalbėsite) valandėlę.

Ačiū, šiandien negaliu.

Drugi raz będę miał więcej czasu.

Dowidzenia!

Bądźcie zdrowi!

Prosimy odwiedzać nas częściej!

O POLITYCE.

Co piszą w gazetach o polityce?

Nic nowego, wszędzie spokój.

W Chinach, w Japonji, w Turcji, w Niemczech, w Austrii, w Rosji, we Włoszech wybuchło powstanie.

Na wschodzie, na zachodzie, na południu, na północy zaczęły się rozruchy.

W fabrykach zastrejkowali robotnicy.

Spółeczeństwo walczy o swoje prawa.

Stare porządki nie zadawalniają nikogo.

Zaprowadzono w kraju stan wojenny.

Postanowiono zwołać sejm.

W sejmie uczestczą przedstawiciele wszystkich stanów.

Wybory do sejmu powinny być powszechne, tajne, równe i bezpośrednie.

Zagraniczne gazety zapowiadają wojnę.

Kitą sykį (kartą) turėsiu daugiau laiko.

Sudie!

Likite sveiki!

Prašome atlankykite tankiau mus!

APIE POLITIKĄ.

Ką rašo laikraščiuose apie politiką?

Nieko nauja, visur ramu.

Kinuose, Japonijoje, Turkijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Rusijoje, Italijoje pakilo maištas.

Rytuose, vakaruose, pietuose, žiemuose prasidėjo bruzdėjimai.

Fabrikuose sustreikavo (sušutvėjo) darbininkai.

Visuomenė kovoja už savo tiesas (teises).

Senoji tvarka nepatenkina nieko.

Įvesta šalyje karės padėtis.

Nuspręsta sušaukti seimą.

Seime dalyvauja visų luomų atstovai.

Rinkimai į seimą turi būti visuotini, slapti, lygūs ir tiesūs.

Užsienių laikraščiai lemia karą.

Anglja spiesznie zbroi się.

Ameryka niezawodnie wypowie wojnę Hiszpanji.

Wojna nie wynika bez przyczyny i powodu.

Na wypadek wojny kto wygra, kto przegra?

Moim zdaniem—przegra Szwecja.

Chiny mają więcej wojska, lecz Japonja lepiej uzbrojona.

Turcja ma zdolnego dowódcę i wiele twierdz.

Dawniej rozstrzygał bitwę bagnet lub pałasz, a obecnie karabin i armata.

Dobra piechota nie dopuszcza do siebie nieprzyjacielskiej kawalerji.

W czasie wojny część żołnierzy może dostać się do niewoli.

Wojna kończy się pokojem.

Zwycięzca dyktuje warunki pokoju.

Zwyciężony wynagradza straty przeciwnika.

Wymiana niewolników następuje po zawarciu pokoju.

Największą flotę wojenno i handlową ma Anglja.

Marynarze często zwiedzają odległe kraje.

Krażownicy i pancerniki często giną od wybuchu torped.

Anglija skubédama ginklojasi.

Amerika be abejo iškirs karą Ispanijai.

Karas napakyla be priežasties bei priekabės.

Kilus karui, kas laimės, kas prakiš (pralaimės)?

Mano nuomone—prakiš Švedija.

Kinai turi daugiau kareivijos, bet Japonija geriau apsiginklavusi.

Turkija turi gabius vadus ir daug tvirtumų.

Senovėje nusverdavo kovoje durtuvas (kalavijas) bei kardas, o dabar šautuvas ir armota (patranka).

Gerai pėstininkai neprisileidžia neprietelio raitelių (žirgininkų).

Karo metu dalis kareivių gali patekti nelaisvėn.

Karas pasibaigia santaika.

Įveikėjas diktuoja santaikos sąlygas.

Įveiktasis atlygina priešininkui nuostolius (pragaištis).

Belaisvių mainai yra daromi po santaikos.

Didžiausią karo ir prekybos laivyną turi Anglija.

Jūrininkai dažnai lanko tolimus kraštus.

Skraiduoliai ir šarvuočiai dažnai žūva nuo torpedų sproginimo.

POLECENIA SŁUDZE.

Daj wody do umycia się, mydło i ręcznik.
 Oczyść buty, kamasze.
 Wyczyść ubranie.
 Otwórz okienice.
 Zamknij drzwi.
 Pościel łóżko.
 Umyj okno-a.
 Wytrzyj szczotką sufit i ściany.
 Zamieć podłogę.
 Wyrzuć śmieci do śmietnika.
 Umyj posadzkę.
 Pościeraj kurz.
 Wytrzep i rozłóż chodniki.
 Postaw krzesła przy ścianie.
 Posuń stół na środek pokoju.
 Przynieś sobie drzewa, węgla, torfu.
 Napal w piecu.
 Rozpal ogień w kuchni.
 Zagotuj garnek wody, mleka.
 Nastaw śniadanie, obiad, kolację.
 Pomyj łyżki, szklanki, talerze, półmiski i miski.
 Sprzątnij ze stołu.
 Oczyść noże i widelce.
 Przynieś funt 1) cukru, 2) chleba, 3) mąki, 4) soli, 5) kasy, 6) mięsa i 7) 10 bułek.
 Poproś gościa na śniadanie, obiad, kolację.
 Zaprosz X na podwieczorek.

PALIEPIMAI TARNAITEI.

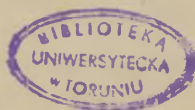
Duok vandens praustis, muilą ir abrusą (pašluostę).
 Nuvalyk batus, bažiukus.
 Išvalyk drabužius (rūbus).
 Atidaryk langines.
 Uždaryk duris.
 Paklok lovą.
 Numazgok langą-us.
 Ištrink šepečiu lubas ir sienas.
 Iššluok aslą.
 Išmesk sąšlavas į sąšlavyną.
 Išmazgok grindis.
 Nušluostyk dulkes.
 Išdulkind ir patiesk takus.
 Pastatyk kedes pasienyje.
 Pastumk stala į vidurį kambario.
 Atsinešk malkų, anglių, durpių.
 Pakurk krosnį (pečių).
 Sukurk ugnį virtuvėje (kuknioj).
 Užvirink puodelį vandens, pieno.
 Užkaišk pusryčius, pietus, vakarienę.
 Sumazgok šaukštus, stiklus, lėkštes, dubenėlius, dubenius.
 Nuvalyk stalą.
 Nušveisk peilius ir šakutes.
 Parnešk svara 1) cukraus, 2) duonos, 3) miltų, 4) druskos, 5) kruopų, 6) mėsos ir 7) dešimts bandučių.
 Pavadink svečią, viešnią *) pusryčių, pietų, vakarienės.
 Pakviesk X pavakarių.

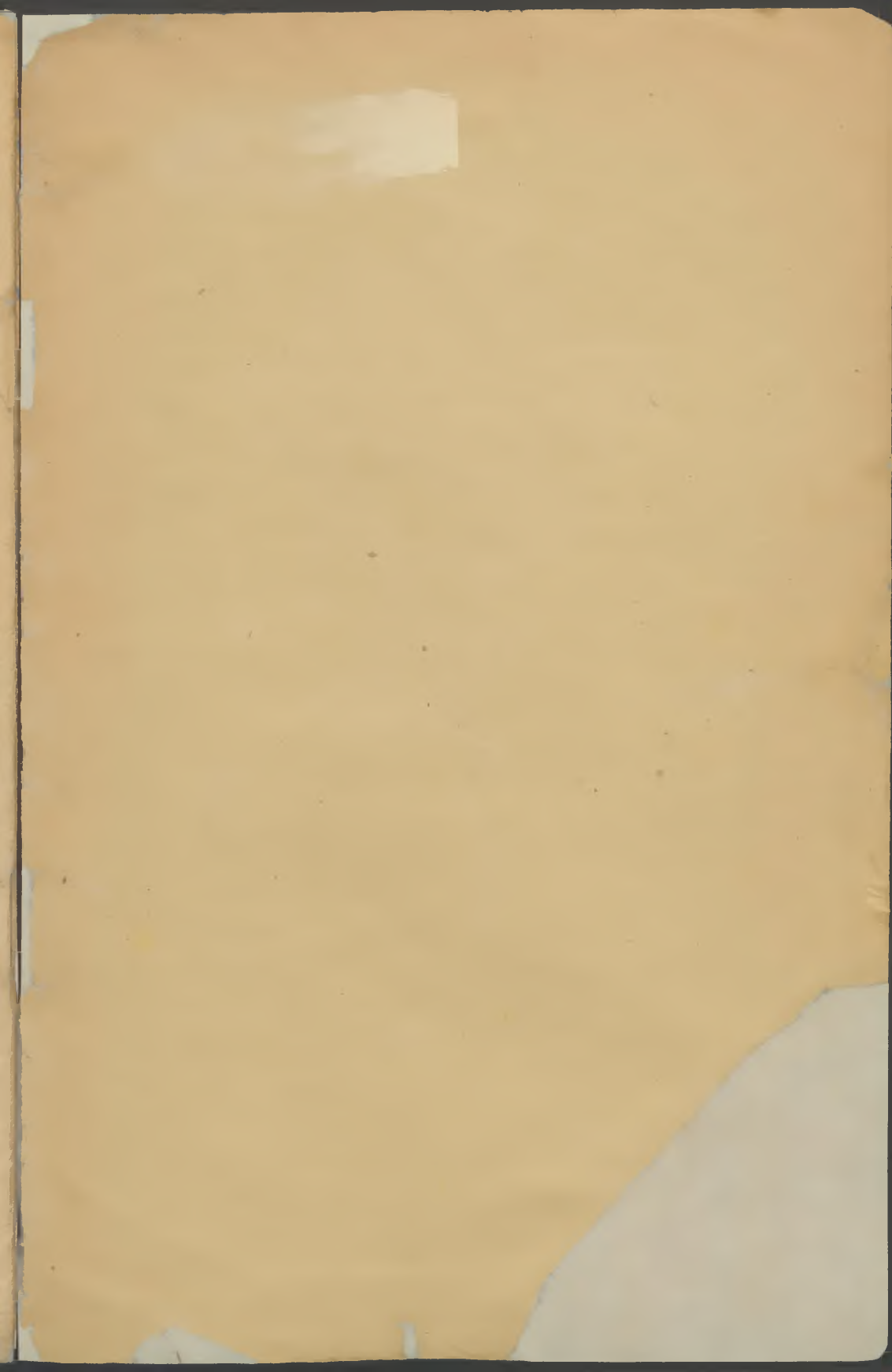
*) Gość męczyzna — svečias, gość kobieta — viešnia.

Zawołaj dzieci.
Ubierz dziewczynki.
Zaceruj rękawiczki.
Załataj sukienkę.
Zreparuj wózek.
Poślij chłopca do sklepu.
Biegnij po doktora: 1) zachorował,
2) zemdlął N.
Zobacz czy już 1) przyjechał, 2)
przyszedł, 3) wrócił A.
Spytaj się czy jest w domu pan,
pani R.
Pożycz sąsiadowi sikawki.
Pożycz od sąsiada taczki.
Oddaj sąsiadce dług.
Zwróć pożyczone rzeczy.
Nakarm dziecko (niemowlę).
Nakarm tego żebraka-czkę.
Nakarm konia, krowę.
Nakarm 1) kury, 2) kaczki, 3)
gęsi, 4) indyki, 5) perliczki,
6) gołębie.
Nakarm pieska, kotka-kę.
Napój cielęta.
Postaw pułapkę w sieni na my-
szy i szczury.

Pašauk vaikus.
Aptaisyk mergaites.
Užadyk pirštinaites.
Užlopyk suknelę.
Sutaisyk vežimėlį.
Pasiųsk vaiką į krautuvenę.
Bėk daktaro: 1) apsirgo, 2) ap-
alpo (apmirė) N.
Pažiūrėk ar jau 1) parvažiavo,
2) parėjo, 3) sugrižo A.
Paklausk ar namie ponas, poni R.

Paskolink kaimynui čirškynę.
Pasiskolink nuo kaimyno karuką.
Atiduok skolą kaimynei.
Sugražink paskolintus daiktus.
Papenėk kūdyki.
Pavalgydink tą elgetą.
Pašerk arklių, karvę.
Palesink 1) vištas, 2) antis, 3)
žąsis, 4) kalakutus, 5) penter-
kas, 6) karvelius (balandžius).
Palakink šuniuką, kačiuką-ę.
Pagirdyk veršiukus.
Pastatyk slastus priemenėje pe-
lėms ir žiurkėms.

KONIEC — GALAS.

28

17490